

jajo z Vašimi nazori gledé šole ter se Vam zahvaljujejo za Vaše možato postopanje v tem oziru v koroškem deželnem zboru.

Slednjič na jedrnaté besede predsednikovega namestnika, kmeta Janeza Rudolfa, darujejo nekteri bolje premožni udje nekaj denarja, da se bo z novim letom počenši par eksemplarov „Slov. Gosp.“ tistim pošiljajo, kateri si lista sami kupiti ne morejo.

Gospodarske stvari.

Drevje koščičastega sadja trebiti.

Koščičastemu sadju prištevamo 1. Sladke črešnje in drevesne višnje (sladke višnje in sklene črešnje), 2. Slive, češplje in grmičaste višnje (amarele) in kisle črešnje.

Pri sladkih črešnjah in drevesnih višnjah porezovanje in iztrebljenje vej ni ravno neobhodno potrebno uže zaradi krepke rasti in posebne postave njihovih vej ne. Vendar pa, če so veje pregoste ali da nerodno med druge veje vmes rastejo, jih je tudi tukaj dobro porezati. Zlasti ženejo sladke črešnje rade tako imenovane vodene mladike ali volke, ktere jim je dobro o pravem času in prav odstraniti. Take veje je pa najbolje v pozni jeseni porezati, nikdar pa spomladi, ker takrat začne drevo uže gnati in s porezovanjem vej se drevesna rast izdatno moti in pači. Rane je treba s primerno mažo zamazati, da zrak in mokrota do njih ne more. Kedar se drevesa uže starajo in nečejo roditi, se jim mora krona pomladiti, to se pravi, da se takim drevesom uže jeseni ali vsaj pozimi veje prikrajšajo. Na prikrajšanih vejah se pa druge postranske veje ne smejo porezati, ker bi to lepi in zdravi rasti celega drevesa škodovalo. Pognojiti je takemu drevesu tudi dobro, ker se s tem rast pospeši. Vendar pa se mora pri sladki črešnji z gnojenjem previdno postopati, ker premočno ali napačno gnojenje takim črešnjam rado smoliko pouzroči, t. j. iz dreves se začne sok, smola cediti, kar je drevesu na kvar. Najboljši gnoj takim drevesom je dobro predelani in zgodnjani kompost ali mešanec. Hlevni gnoj neposredno na korenine sladkim črešnjam položen jim škoduje. V lahki zemlji se more črešnjam tudi nad zemljo pognojiti, da se namreč gnojja precej na debelo natrosi pod drevesom, kakor daleč veje segajo, kakor to delajo, v takih krajih, kjer mnogo in lepih črešenj redijo. (Konec prih.)

Vrli konjerejci na Slovenskem. II. Premije za lepe konje prejeli so v Ptujci a) za kobile: 1. Fr. Korpar v Forminu 40 fl. 2. Martin Stanič v Hardeku 30 fl. 3. Jožef Leber v Podgorcah 20 fl. 4. Janez Dovečar v Podgorcah 15 fl. 5. Miha Rižnar v Gajeveih 15 fl. 6. Franc Strelec v Novivesi 15 fl. 7. Janez Do-

večar v Podgorcah 15 fl. 8. Franc Bothe v Račjem 10 fl. 9. Tomaž Plavec v Lopersicah 10 fl. 10. Janez Vaupotič v Hardeku 10 fl. 11. Jurij Brumen v Gerencih 10 fl. 12. Gaš. Jurič pri sv. Lovrenci 10 fl. 13. Gaš. Veranič v Spodnj. Polskavi 10 fl. b) za žrebice: 1. Andrej Muhič v Cvetkovcah 20 fl. 2. Martin Stanič v Hardeku 15 fl. 3. Andrej Muhič v Cvetkovcah 15 fl. 4. Tomaž Plavec v Lopersicah 15 fl. 5. Miha Rižnar v Gajeveih 15 fl. 6. Franc Kosi v Ključaroveih 15 fl. 7. Matija Kukovec v Lešnici 10 fl. Ves 4. konjerejski okoliš dobil je kot premije razdeljenih 315 fl. (Dalje prih.)

Sejmi. Na Koroškem 27. novembra v Cobrecah, 28. nov. v gornjem Draubergi, 1. dec. sv. Andraž. Na Kranjskem: Loka, Zatičina, Krško, 30. nov. Goče, Železniki, Planina, Kal, Tržič, Turjak, Vače.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Čitalnica in „Narodni dom.“) 5. t. m. imela je naša čitalnica glavno skupščino. Ta je volila sledeči odbor: Dr. Al. Gregorič, predsednik, Dr. Jožef Čuček, prof. Luka Kunstek, Andrej Jurca, trgovec, Dr. Fr. Jurtela, Franc Hirti, kaplan in Ivan Urbanec, uradnik, odborniki. Odbor volil je pozneje gosp. Dr. Čučka za podpredsednika, g. Dr. Jurtelo za blagajnika, g. Urbanca za tajnika. Za pregledovanje računov, koji so jako obširni, volila je skupščina tri revizorje; kakor hitro bodo ti svoje delo končali, poročam udom o gospodarstvu čitalnice natačneje. Toda, že danes smem reči, da tisti, ki so čitalnici posodili denar v nakup hiše, z njenim dozdnim gospodarstvom ne bodo nezadovoljni. V bodoče pa bode lahkije gospodariti; kajti vse potrebne poprave pri hiši so zgotovljene. Iz poročila g. predsednika posnel sem, da še nekteri onih, koji so čitalnici obljubili posojilo, niso celo nič vplačali. Takega poročila skupščina ni pričakovala; kajti s podpisanjem se je vsakdo zavezal, da plača 10% obljubljene svote takoj, kedar je pismena pogodba gledé kupa hiše sklenjena, kar se je zgodilo, kakor se je poročalo, vže meseca februarja, ostalo pa v štirih obrokih v teku dveh let. Pričakovati je, da odbor mlačne plačevalce storjene obljube spomeni, ker le takrat je mogoče, dobro gospodariti, ako vsak svojo dolžnost točno spolnjuje.

Iz Črne na Koroškem. (Celjski lisjak.) Kaj pa je tebe treba bilo? tako sem se začuden vprašal nekega poletnega dné, ko zapazim na tukajšnji pošti novodošlega gosta „Kmetski prijatelj“. Poslali so ga semkaj njegovi celjski botri, češ, idi in izvohaj, kakšna sapa da veje pri naših koroških sosedi. Morala mu je že biti preostra naša planinska sapa, ker dalje časa nisem več našel njegovega

sledu in mislil sem že, da se je menda spame-toval „Celjski lisjak“, kakor oni njegov sorod-nik v „Slomšekovi basni“, kteremu je vabljena puta srečno ušla in kteremu so se na zadnje od daleč samo sline cedile za njo. Pa lisjak ostane lisjak, če ga celo v zajčjo kožo zašiješ in zaviješ, Prišel je „Kmetški prijatelj“ nepovabljen v drugo in sedaj sem si to spako nekoliko bolje ogledal. Že napis je čuden: „Kmetški prijatelj“, to bi se prav po domače imelo glasiti: „Volk v ovčji obleki“ ali pa „Lisjak v zajčji koži.“ Spodaj stoji: „Der Bauernfreund“ in temu bi Nemec tudi prav po domače rekel: „Der Bauernfänger“. — Zvit in premeten je lisjak, zvit in narobe je tudi napis „Celjskega lisjaka“, kar je iz vsakega njegovega spisa razvidno. Le poglejmo prvi spis tega čudnega „prijatelja“ v št. 7: „Posvečuj praznik“. Tukaj se širokoustno izreka zadovoljnost, če se nedelja praznuje; kmetu, obrtniku in uradniku treba je počitka, in tem ga „Celjski lisjak“ po svoje tudi privošči. Zakaj pa ne črhne nobene besedice o praznovanju nedelj in praznikov za tiste uboge delavce v tovarnah in tiskarnah, zakaj ne privošči tem belim sužnjem nobenega počitka, ki žrtvujejo svoje moči in svoje zdravje, da le nekoliko požeruhov in le-nuhov brezskrbno in pregrešno tje v en dan živi? Dalje čveka nekaj o božji besedi, kakor slepec o barvah, in hvalisa po svoje neki puhli mir in neko zverženo edinost ter pri tem z loparjem maha po spodnještajerskih, kranjskih in koroških narodnih duhovnih češ, da ti iz sebičnih namenov šuntajo in prepir delajo. Oj lisjaček! Tu si se pa sam po gobci loputnil, ko priporočáš nek gnjili in piskavi mir, o katerem govori sv. pismo, da so ljudje, ki vedno vpijejo: mir, mir! kjer pa ni miru. — In že v drugem članku „Zedinimo se“ postavlja ta zvita lisjačka buča svoje evangelje o miru na laž, kjer skuša prepir sejati med Slovenci in kjer vabi mlade Slovence na svojo stran, kakor oni stari lisjak v Slomšekovi basni puto. In v dopisu iz Krajskega skuša smešiti za slovenski narod velezaslužne može ter povzdi-guje v deveta nebesa znanega Vestenečka. Za-kaj ne pové in ne spriča resnice, da so „Celjs-kemu lisjaku“ neljubi krajski narodnjaki neskončno več storili za blagor vsega slovenskega naroda, kakor 99 Vestenekov. — Take in enake otrobe veže tedaj „Kmetški prijatelj“ svojim prostovoljnim in posili privržencem in čitateljem, in take otrobe naj bi štajerski in koroški Slovenci prebavljali? Našemu planins-kemu kmetu dobro tekne ovsenjak in domača hrana, zato se „Celjskemu lisjaku“ za njegovo zmes in njegove otrobe lepo zahvaljuje. In da si v prihodnje ne bo več po nepotrebnem brusil pet in krempljev, mu še povemo, da samo v našo faro prihaja 24 iztisov „Mira“, kateri nas

dosti bolje in čisto drugače podučuje, kakor pa celjski ne pridi prav s svojo nemškutarijo, in „Mir“ smo si mi sami naročili, s čim se pa „Kmetški prijatelj“ nikakor ne more ponášati. V. S.

Iz Šoštanja. (Račun okrajnega za-stopa.) Skupni pregled dohodkov in izdatkov denarnice za l. 1881 kaže sledeče: Dohodki: 1. Gotovina v denarnici iz prejšnjega leta 1880 3175 fl. 99 kr., 2. Okrajne priklade v leti 1881 po 17% 4668 fl. 67½ kr., 3. Pomoč dana iz deželnega zaklada za vzdrževanje okrajnih cest prvega razreda 814 fl. 9 kr., 4. Od občin dob-ljena predplačila 8 fl. 28 kr., 5. Nepričakovani dohodki 108 fl. 50 kr., skupni dohodki: 8775 fl. 53½ kr. Izdatki: 1. Upravni stroški in sicer: a) Plačila in opraviški (prikladek 500 fl., b) druge pisarne potrebe 80 fl. 98 kr. 2. Potroški za okrajne ceste prvega razreda in sicer: a) Za vzdrževanje cestnega nasipovanja 1490 fl. 3 kr., b) Za vzdrževanje drugih cest-nih rečij 590 fl. 68 kr., c) Plača cestinarjem 648 fl., d) drugi izdatki 68 fl. 26 kr. 3. Po-troški za ceste drugega razreda 1391 fl. 35 kr. 4. Doneski za šolstvo 1934 fl. 63 kr. 5. Doneski za zdravstvo 360 fl. 6. Doneski za posilno poganje 72 fl. 7. Nepričakovani izdatki 346 fl. 58½ kr., skupno izdajanje: 7482 fl. 51½ kr. Ako se primerijo dohodki s 8775 fl. 53½ kr., z izdatki 7482 fl. 51½ kr., se pokaže denarni ostanek: 1292 fl. 2 kr.

Iz Šmarijskega okraja. (Nasproti Schulvereinu.) Z veseljem smo pozdravili odborov sklep, da bode Slovensko društvo tudi nasproti Schulvereinu energično postopalo. Pri-poročati bi bilo toraj, da se napravi posebna glavnica, katera bi po doneskih, ki bi se naj posebej in takoj začeli pobirati, od leta do leta naraščala. Posebni troški pa bi se z ob-restmi te glavnice pokrivali. Glavno pozornost, mislim, treba Slov. odboru obračati na severno mejo, ki se vedno krči, ker nemčurji tamkaj najhujše pritiskajo. V vseh krajih ob tej meji morale bi se po spodbuji Slovenskega društva ustanoviti čitalnice, knjižnice, in v šolah dotič-nih krajev bi se moralo skrbeti za dovoljen in uspešen poduk v slovenščini. Tudi v Mariboru je mnogo slovenskih otrok, ki se vsled pomanj-kanja slovenskih šol brezobzirno ponemčujejo. Ali bi ne bilo mogoče, za zdaj, vsaj v tem na spodnjem Štajerskem največjem in za Slovence jako važnem mestu osnovati privatno slovensko ljudsko šolo? Kajti drugače jo bomo težko kedaj imeli in nam vse ponemčijo.

Od sv. Marjete na Pesnici. (Grozno hudodelstvo.) V sredo pretečenega tedna našli so okoli 9 ure predpoldan ženo viničarja Krambergerja iz fare sv. Benedikta kakih 30 korakov od okrajne ceste vso prestrašeno in po vsek udih trepetajočo v tako zvanem črnem

lesu, dobre četrť ure od trga sv. Lenarta. Ona jim pripoveduje, da je šla s svojim možem po okrajni cesti v Maribor. Tukaj jima pot zastavijo 4 neznani možki in so jedva silili do tega kraja v les. Semkaj prišedši zabode eden teh hudobnežev nož v srce mojega moža in eden pristopi k meni mi zažuga z dolgim nožem, ako ne molčim in nisem mirna. Zdaj pograbiyo oni trije možje mojega moža in ga vlečejo dalje v gojzd. Dalje pravi, da je od straha omedlela in kako pol drugo uro ležala, pa ni pomoči klicala. Ko se je dogodek razvedel, bilo je ljudstvo silno razburjeno, tem več, ker ta les ni posebno na dobrem glasu, akoravno ni kaj posebnega o njem slišati. Drugi dan, t. j. v četrtek ob 1. uri popoldan preiskovalo je kakih 200 krepkih možakov imenovani les, da najdejo truplo umorjenega ali saj kakega sledu. Sicer so našli njegovo suknjo, a o njem ni bilo ne sluha ne duha. Nevoljno se vrne ljudstvo na svoj dom, ter graja in preklinja zvite morilce, pred katerimi niti po belem dnevu varno ne bode. Kde in kdo so morilci, ugajali so od ust do ust! Vrli žandarji Šentlenarski niso mirovali, dokler stvari popolnoma do živega ne pridejo. Pozvedavajo in preiskujejo na domu pri sv. Benediktu in prišli so na pravo sled. Mati žene umorjenega moža namakala je namreč krvav prt in žandarm to zapazi, vpraša jo, od kod da ima krvavi prt? Mati mu brez ovinkov vse ovadi. Mož je hotel namreč svojo ženo zaradi nekega prepira malo preklestiti; mati vzame sekiro in tako po glavi krhne, da se mož na tla zgrudi in ko je še nekterikrat po njem mahnila, bilo je po njem. Mladi ženi pa zažuga s smrtjo, ako ne molči in ji ne pomaga trupla skriti. Zdaj sta ubitega zavile v prt in odnesle v kravji hlev, kjer sta ga imele dva dni skritega. Potem ste ga pokopale v gnoj. Sedaj imajo obe dobro shranjeni. — Žalostno!

Od sv. Ilja v Slov. goricah. Pred nekterimi dnevi sem čital v liberalni „Tagespošti“ peticijo poslano g. Šmidererju s podpisi več meni znanih možakov. In kaj misliš dragi bralec, kaj neki zahtevajo podpisani v tej peticiji? Čuj, nič druga, kakor nemško šolo. Za Boga! kam ste zabredli? Ali nam ne sedi nemčurstvo uže na vratu, da še zahtevate ponemčevanja mladine! Vprašal sem potem enega in drugega podpisanih, od kod je prišlo pismo in kdo ga je predložil za podpisanje in za kakšno reč se je zahteval podpis? Čujte, glejte, strmite! Odgovor je bil: Gospod Stefič je bil, ki je s pismom okolo hodil in podpise ciganil. Eden podpisanih narodnjakov mi je rekel, da je prišel nagloma k njemu in kar naglo zahteval podpisa, ter ni dal časa predloženega pisma pregledati. Nismo se nadejali, da imamo v naši fari in okolici takšno izdajico, volka v

ovčji obleki! Gospod Stefič! Kam ste zabredli, zakaj ste skobacali tako daleč v nemškutarske hlače, da Vas je že sram maternega jezika? Kdo Vas je rodil? Ali ne slovenska mati? Kdo Vas je odgojeval? Ali ne slovenski starši? Kde je tekla Vaša zibelj? Ali ne na slovenskih tleh? Ali niso bile Vaše prve besede slovenske „ataj, mama“? Še le potem, ko ste prišli na višje šole, ste se naučili nemščine in zdaj ste že, oh groza, kakor se vidi, najhujši sovražnik Slovencev. Ako Vam je ves slovenski živelj trin v peti, zakaj si služite vsakdajni kruh na slovenskih tleh in zakaj prebivate med slovenskimi prebivalci? Zakaj ne greste na nemško zemljo med Nemce, mi bi Vam želeli srečen pot in dobrega vspeha. Zoper naše narodne učitelje ste očitno izrekli, da naj bi se vsi slovenski učitelji odpravili in nemški nastavili? Ali v tem ste predaleč segli, gospod nemškutarski stric. Vaše pravice ne segajo še zdaj v učiteljske zadeve, in zato se še zdaj ne zgodi po Vaših željah. Ker Vi ne dajate službe učiteljem, zato tudi nimate pravice, jih odpraviti. Mi ne zahtevamo vse slovensko v šoli, ali mi se pridružujemo drugim občinam, ki zahtevajo v prvih dveh letih slovensko in v tretjem letu naj se počne vmes z nemščino. In tako je tudi prav. To spozna vsak pameten človek za prav in dobro razun Vas, ki v nemški rog trobite in pomagata drugim nemškutarjem po Slovenskem otrobe vezati. Kako bi Vam bilo ako bi Vam kdo kaj po turški prečital in zapovedal se naučiti. Bote rekli: Kako se hočem naučiti, ker ne zastopim, kaj ono pomeni! Vidite ravno tako je z otroci. Kako naj bi se otrok nemščine učil, ker še slovenski brati in pisati ne zna! Ali ni tedaj Vaša zahteva bedarija in neumnost? Vi pa, ki ste bili zapeljani od te izdajice naroda slovenskega, protestujte zoper vsako tako počenjanje, zahtevajte povsod pravice podeljene slovenskemu ljudstvu in ne dajte se več zapeljati od naših izneverjencev naroda. Tako bomo nepremagljive in zveste predstraže slovanstva in ves slovenski rod bode ponosno gledal na nas boritelje ob mejah.

Branitelj narodnih pravic.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slišati je, da običejejo svitli cesar Tirolsko in Koroško ter potolažijo nesrečno prebivalstvo s svojo preuzvišeno navzočnostjo. Darovali so pa za nesrečnike sami največ, drugi so do sedaj komaj 462.000 fl. skupaj spravili, čeravno so zlasti nemški liberalci po mestih uže veliko nesrečnežem v prid plesali, peli in pili. — Delegacije so dokončale letos, ko so liberalni nemški kričaci v manjšini, svoje delo prav mirno in dostojno, da se nam vse sosedne države čudijo. Za vojaštvo